



WICEPREZES  
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI  
MARIAN CICHOSZ

P/12/045  
KGP - 4100-05-01/2012

Warszawa, 05 kwietnia 2012 r.

Pan  
Piotr Litwa

Prezes  
Wyższego Urzędu Górniczego

**WYSTĄPIENIE POKONTROLNE**

Na podstawie art. 2 ust. 1 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz.U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli<sup>1</sup> przeprowadziła w Wyższym Urzędzie Górniczym<sup>2</sup> kontrolę wykonania budżetu państwa w 2011 r. w części 60.

W związku z ustaleniami przedstawionymi w protokole kontroli, podpisanym w dniu 30 marca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie.

**Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa w 2011 r. w części 60 Wyższy Urząd Górniczy.**

1. Ustalone w *ustawie budżetowej na rok 2011 z dnia 20 stycznia 2011 r.*<sup>3</sup> dochody budżetowe w części 60, w wysokości 1 615 tys. zł, zostały wykonane w kwocie 2 082,9 tys. zł, tj. w 129%.

Wyższe niż planowano dochody uzyskano przede wszystkim w § 0690 *Wpływy z różnych opłat* (1 784,1 tys. zł, wobec planowanych 1 381,0 tys. zł, tj. o 30% więcej). Stanowiły je głównie opłaty egzaminacyjne wnoszone przez kandydatów ubiegających się o stwierdzenie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa

---

<sup>1</sup> Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.

<sup>2</sup> Dalej: WUG lub Urząd.

<sup>3</sup> Dz.U. Nr 29, poz. 150. Dalej: *Ustawa budżetowa na rok 2011*.

i dozoru ruchu zakładów górniczych oraz mierniczego górniczego i geologa górniczego<sup>4</sup> (86% całości dochodów WUG).

**2.** Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia legalność i gospodarność zrealizowanych wydatków budżetowych WUG. Nieracjonalne było natomiast przedterminowe dokonywanie opłat abonamentowych za użytkowane odbiorniki RTV.

**2.1.** W ustawie budżetowej na rok 2011 ustalono wydatki w części 60 na kwotę 52 574,0 tys. zł. W ciągu roku, na podstawie siedmiu decyzji Ministra Finansów ostateczny plan wydatków WUG zwiększony został o 855,7 tys. zł, tj. o 1,6%, do wysokości 53 429,7 tys. zł. Faktycznie wydatkowano 53 410,3 tys. zł, co stanowiło 99,96% planu po zmianach. Niewykorzystane środki budżetowe w kwocie 19,4 tys. zł zostały terminowo zwrócone na centralny rachunek bieżący budżetu państwa (ostatnia transza w dniu 30 grudnia 2011 r.).

Wydatki na zakup towarów i usług zostały zrealizowane zgodnie z planem rzeczowo-finansowym oraz planem finansowym. Na ich realizację WUG miał zapewnione środki finansowe. Za dostarczone towary lub świadczone usługi Urząd dokonywał terminowych płatności. Wnioski o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego były zatwierdzane po każdorazowym uprzednim potwierdzeniu przez Główną Księgową Urzędu zapewnienia na ten cel środków finansowych.

**2.2.** W ocenie NIK, dokonywanie opłat za używanie odbiorników radiofonicznych oraz telewizyjnych (abonamentu RTV) z góry, za okres dłuższy niż jeden miesiąc, na 25 dni przed ostatecznym terminem płatności, było wprawdzie działaniem legalnym, ale niecelowym. W warunkach deficytu sektora finansów publicznych postępowaniem racjonalnym jest uiszczanie płatności w ostatnim dopuszczalnym terminie. Zgodnie z art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych<sup>5</sup> opłatę RTV uiszcza się z góry do 25 dnia miesiąca, za który opłata jest należna. Opłata może być uiszczona z góry za cały rok albo za wybrane miesiące. Natomiast zgodnie z § 4 rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 6 maja 2010 r.<sup>6</sup> opłaty wnoszone na poczet 2011 r. mogły być przyjmowane w roku poprzednim według stawek obowiązujących od dnia 1 stycznia 2011 r. WUG opłacił abonament RTV za 2011 r., w kwocie 4 385 zł (ze zniżką), w dniu 31 grudnia 2010 r., a opłatę za cały 2012 r., w kwocie 4 109 zł (ze zniżką) – w dniu 30 grudnia 2011 r.

**2.3.** Zgodnie z § 7 ust. 2 zarządzenia nr 15 Prezesa WUG z dnia 3 marca 2010 r. w sprawie instrukcji kasowej<sup>7</sup>, w Urzędzie dla zaspokojenia potrzeb w zakresie realizacji wydatków gotówkowych ustalono zapas gotówki w kasie w wysokości 10 tys. zł. Na podstawie przeglądu raportów kasowych stwierdzono, że w kasie

---

<sup>4</sup> Pobieranych na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 11 czerwca 2002 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji, Dz. U. Nr 84, poz. 755 ze zm.

<sup>5</sup> Dz. U. Nr 85, poz. 728 ze zm.

<sup>6</sup> Rozporządzenie w sprawie wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych oraz zniżek za ich uiszczanie z góry za okres dłuższy niż jeden miesiąc w 2011 r. – Dz. U. Nr 86, poz. 558. Podobnie na podstawie obowiązującego w 2012 r. rozporządzenia z dnia 13 kwietnia 2011 r. – Dz. U. Nr 93, poz. 548.

<sup>7</sup> Dz. Urz. WUG Nr 4, poz. 30 ze zm.

WUG nie przechowywano środków w kwocie wyższej niż wskazana powyżej wysokość tzw. pogotowia kasowego w 2011 r.

**2.4.** Zgodnie z § 16 ust. 1 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie rodzajów i trybów dokonywania operacji na rachunkach bankowych prowadzonych dla obsługi budżetu państwa w zakresie krajowych środków finansowych oraz zakresu i terminu udostępniania informacji o stanach środków na tych rachunkach*<sup>8</sup>, Minister Finansów zezwolił na prowadzenie przez WUG – do dnia 31 grudnia 2011 r. – dziewięciu rachunków pomocniczych w Narodowym Banku Polskim dla środków na wydatki bieżące okręgowych urzędów górniczych<sup>9</sup>. Codziennie środki niewykorzystane do godz. 14.30 – zgodnie z powyższym *rozporządzeniem* – przekazywane były z rachunków pomocniczych na rachunek bieżący wydatków WUG.

**2.5.** Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na pełnozatrudnionych wyniosło w 2011 r. 494 etaty i było wyższe o dziewięć etatów od wykonania w 2010 r. (tj. o 2%). Trzy etaty przeznaczone były dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (bez zmian w stosunku do 2010 r.). W korpusie służby cywilnej wykonanie wyniosło 420 etatów (w 2010 r. – 426 etatów).

W 2011 r. do pracy w WUG oraz okręgowych urzędach górniczych i Urzędzie Górniczym do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych zostało przyjętych 51 osób, a rozwiązano stosunek pracy z 34 pracownikami, przy czym WUG z dniem 1 stycznia 2011 r. – w związku z likwidacją gospodarstwa pomocniczego Urzędu – przejął 18 pracowników ze zlikwidowanej jednostki.

Najwyższa Izba Kontroli przyjmuje wyjaśnienia Dyrektora Generalnego Urzędu, wskazujące niezależne od WUG przyczyny braku pełnej obsady personalnej, który spowodowany był m.in. brakiem kandydatów spełniających kryteria postawione w procedurze naboru, jak również brakiem osób posiadających wymagane kwalifikacje i chętnych do podjęcia pracy w rejonach niegórnictwowych. Istotną przyczyną ograniczającą liczbę przyjęć do pracy była również wysokość wynagrodzenia w służbie cywilnej – proponowane przez urzędy górnicze wynagrodzenia były niższe od wynagrodzeń nawet na niższych stanowiskach w górnictwie rud miedzi, otworowym czy węgla kamiennego.

NIK podtrzymuje wyrażaną już ocenę, że niepełne wykonywanie planu zatrudnienia z powyższych przyczyn od kilku lat ma charakter strukturalny. Wynika on z trwałego, jednakże niezawinionego przez WUG, niedostosowania oferty zatrudnienia kierowanej przez Urząd do kandydatów z określonymi kwalifikacjami zawodowymi, do ich oczekiwań płacowych. NIK po raz kolejny podkreśla, że długotrwała realizacja zadań w warunkach niepełnej obsady, może spowodować negatywne konsekwencje dla realizacji przez Urząd statutowych zadań, a także utrudnić należytą kontrolę poziomu bezpieczeństwa w jednostkach objętych nadzorem górniczym.

---

<sup>8</sup> Dz. U. Nr 249, poz. 1667 ze zm.

<sup>9</sup> Takich jak: podróże służbowe krajowe, naprawy samochodów służbowych oraz inne wydatki bieżące niepodlegające przepisom prawa zamówień publicznych.

**2.6.** Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2011 r. na jednego pełnozatrudnionego (z wypłatami dodatkowego wynagrodzenia rocznego) wyniosło 6 236 zł, co stanowiło spadek o 2% w porównaniu do 2010 r. (6 347 zł). Na wynagrodzenia (wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym) wydano 36 969,3 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach. Kwota ta była nieznacznie wyższa niż w 2010 r. (36 940 tys. zł).

Wzrost środków na wynagrodzenia w 2011 r. w stosunku do 2010 r. wynikał z przejścia pracowników zlikwidowanego gospodarstwa pomocniczego, wypłaty nagrody jubileuszowej dla członka kierownictwa WUG oraz decyzji Ministra Finansów o przeznaczeniu środków na sfinansowanie jednego z zadań w ramach sprawowania przez Polskę prezydencji w Radzie UE w II połowie 2011 r.

Wynagrodzenia osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w WUG w 2011 r. ustalone zostały na poziomie grudnia 2008 r. – zgodnie z ograniczeniami wynikającymi z art. 3 ust. 2*f* ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe <sup>10</sup>.

**3.** W Urzędzie poprawnie sporządzano i ewidencjonowano dowody księgowe. Z ogólnej liczby zarejestrowanych w WUG 2 901 dowodów księgowych obcych <sup>11</sup> (dotyczących operacji gospodarczych o łącznej wartości 6 766,8 tys. zł) do szczegółowej kontroli wylosowano, metodą monetarną, 92 dowody (3%) i odpowiadające im zapisy księgowe dotyczące wydatków o łącznej wartości 1 376,8 tys. zł (tj. 15% badanej populacji). Do wyżej opisanej próby na zasadzie doboru celowego dołączono dowody i zapisy księgowe dotyczące operacji na kwotę 158 tys. zł – odpowiadającą wartości zawartej przez WUG umowy na dostawę usług, w wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zapytania o cenę.

W badanej próbie, a także w wyniku niezależnie przeprowadzonego przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych, nie stwierdzono nieprawidłowości. Biorąc także pod uwagę skuteczność funkcjonowania procedur kontroli zarządczej w badanych obszarach oraz poprawność formalną dowodów i zapisów księgowych, NIK pozytywnie ocenia rzetelność ksiąg rachunkowych WUG.

**4.** Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli, sprawozdania budżetowe Rb-27 – z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28 – z wykonania planu wydatków budżetu państwa, Rb-23 – o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych, Rb-N – o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych oraz Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń, przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań WUG w 2011 r. Terminowość składania sprawozdań budżetowych nie budziła zastrzeżeń.

**5.** Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o powstrzymanie się od dokonywania wydatków budżetowych przed ustalonymi terminami płatności.

---

<sup>10</sup> Dz.U. Nr 20, poz. 101 ze zm.

<sup>11</sup> O wartości jednostkowej powyżej 50 zł.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Pana Prezesa o przekazanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub o przyczynach niepodjęcia tych działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 i 2 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się – stosownie do art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK* – od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

/ - /